

Červen 2017

Škola ochrany osobních údajů

advokátní kanceláře Balcar, Polanský & Spol. s.r.o.

Nařízení EP a Rady (EU) 2016/679 z 27. dubna 2016, tzv. Všeobecné nařízení o ochraně údajů („Nařízení“) zrušilo směrnici 95/46/ES („Směrnice“), která je nyní transformována do českého právního řádu zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Nařízení vstoupí v účinnost dnem 25. května 2018, kdy se stane přímo účinným rovněž v České republice a dotkne se všech, kteří osobní údaje zpracovávají, jakož i fyzických osob, jejichž osobní údaje jsou předmětem zpracování, tedy téměř každého.

Vzhledem k dosud nejvýznamnější legislativní změně evropského rozměru v oblasti ochrany osobních údajů Vám s týdenní frekvencí přinášíme pravidelné informace pro snadnější a efektivnější orientaci v množství povinností, které Nařízení přináší.

Pokud si přejete odebrat Školu osobních údajů přímo do Vaší e-mailové schránky, prosím přihlaste se na adrese office@bapol.cz, popř. na tel. čísle +420 251 009 111.

Lekce 15 z 16

Sankce a odchylky

V textu se dozvíte:

Důležité změny

- Nařízení přináší podstatné zvýšení maximálních možných pokut za porušení povinností souvisejících s ochranou osobních údajů:
  - v případech závažnějšího porušení Nařízení je maximální výše pokuty 20.000.000 EUR nebo 4 % celkového světového ročního obratu společnosti za předchozí účetní období (podle toho, která suma je vyšší); dosud pokuta činí max. 10 mil Kč;
  - v ostatních případech je maximální výše pokuty 10.000.000 EUR nebo 2 % celkového světového ročního obratu společnosti za předchozí účetní období (podle toho, která suma je vyšší); dosud pokuta činí max. 5 mil Kč.
- Za porušení Nařízení není dozorový úřad povinen uložit pokutu; je-li to však vzhledem k okolnostem případu vhodné a účelné, může uložit i jiný druh sankce (zároveň s pokutou nebo namísto ní).

Compliance: Akční plán

- Provedení auditu zpracování osobních údajů k zjištění, které zpracovatelské operace nejsou v souladu s Nařízením;
- Identifikace nejvíce rizikových oblastí a provedení opatření ke zmírnění rizika uložení pokut;
- Zvážení možnosti uzavřít pojistné smlouvy na pojištění rizik spojených se zpracováním osobních údajů.

K sankcím

Správní pokuty

Dozorové úřady jsou při rozhodování o uložení pokuty a její výši povinny zohlednit skutečnosti, jako jsou např. povaha, závažnost a délka trvání porušení (přičemž přihlédnou k povaze, rozsahu nebo účelu dotčeného zpracování a k počtu dotčených subjektů údajů a míře škody, která jim byla způsobena), úmyslný nebo nedbalostní charakter porušení, kroky podniknuté správcem či zpracovatelem ke zmírnění škod, míra spolupráce s dozorovým úřadem, kategorie osobních údajů dotčených daným porušením atd.

Pokud správce nebo zpracovatel úmyslně či z nedbalosti u stejných nebo souvisejících operací zpracování poruší více ustanovení Nařízení, nesmí celková výše správní pokuty překročit výši stanovenou pro nejzávažnější porušení.

V každém jednotlivém případě musí být uložení pokuty účinné, přiměřené a odrazující.

Nařízení kategorizuje různé druhy porušení do dvou hlavních skupin, a to podle závažnosti porušení, kterým odpovídá různá maximální výše správní pokuty:

Správní pokuta do výše 10.000.000 EUR nebo 2 % obratu

Do první kategorie řadí Nařízení druhy porušení, kterým odpovídá sankce v maximální výši 10.000.000 EUR nebo v případě společnosti do výše 2 % celkového světového ročního obratu za předchozí účetní období, podle toho, která suma je vyšší. Patří sem následující delikty:

- zpracování osobních údajů dítěte v souvislosti se službami informační společnosti (čl. 8);
- zpracování, které nevyžaduje identifikaci (čl. 11);
- přijetí technických a organizačních opatření za účelem zajištění specificky navržené a standardní ochrany údajů (čl. 25);
- povinnost společných správců dohodnout si vzájemnou odpovědnost za plnění povinností podle Nařízení (čl. 26);
- povinnost jmenovat zástupce správců nebo zpracovatelů neusazených v Unii (čl. 27);
- povinnosti spojené s ustanovením zpracovatelů a povinnosti zpracovatelů (čl. 28 a 29);
- povinnost uchovávat záznamy o činnostech zpracování (čl. 30);
- povinnost spolupracovat s dozorovými úřady (čl. 31);
- povinnost zajistit bezpečnost údajů a ohlašovat porušení (čl. 32 - 36);
- povinnosti související se jmenováním pověřence (čl. 37 - 39);
- povinnosti subjektu pro vydávání osvědčení (čl. 42 a 43); a
- povinnosti monitorujícího subjektu (čl. 41 odst. 4).

Správní pokuta do výše 20.000.000 EUR nebo 4 % obratu

Do druhé kategorie spadají delikty, za které Nařízení umožňuje uložit sankci do výše 20.000.000 EUR nebo v případě společnosti až do výše 4 % celkového světového ročního obratu za předchozí účetní období, podle toho, která suma je vyšší. Patří sem následující delikty:

- povinnosti související se zásadami zpracování údajů včetně souhlasu (čl. 5 - 7 a 9);
- porušení práv subjektů údajů (čl. 12 - 22);
- porušení povinností při předání údajů do třetí země nebo mezinárodní organizace (čl. 44 - 49);
- jakékoli porušení povinností podle práva členského státu přijatého podle kapitoly IX; a
- nesplnění příkazu souvisejícího s tokem osobních údajů nařízeného dozorovým úřadem a jiné související delikty (čl. 58).

Zatím ještě platná Směrnice zmocňuje členské státy, aby přijaly vhodná opatření pro zajištění jejího uplatňování a zejména aby stanovily sankce za porušení vnitrostátních předpisů, přijatých na jejím základě.¹

Český zákonodárce tak učinil v hlavě VII „Správní delikty“, §§ 44 až 46 zákona o ochraně osobních údajů. Fyzické osobě v postavení správce či zpracovatele mohla být uložena pokuta až do 1 mil Kč za stanovené přestupky resp. až do 5 mil Kč v případě přitěžujících okolností. Jakákoliv fyzická osoba pak za porušení zákazu zveřejnění osobních údajů stanovený jiným předpisem² může být postížena pokutou do 1 mil Kč; za takový přestupek spáchaný tiskem, rozhlasem, TV a jiným obdobně účinným způsobem pokutou do 5 mil. Kč. U právnických osob je možné uložit za uvedené protiprávní jednání pokutu do výše 5 mil Kč resp. 10 mil Kč.

Jiné sankce

Dozorový úřad má kromě pravomoci uložit pokutu podle výše uvedených zásad k dispozici také možnost uložení jiných druhů sankcí, a to:

- upozornění správce či zpracovatele, že zamýšlené operace zpracování pravděpodobně porušují Nařízení;
- udělení napomenutí správci či zpracovateli, jehož operace zpracování porušily Nařízení;
- nařízení správci nebo zpracovateli, aby vyhověli žádostem subjektu údajů o výkon jeho práv podle Nařízení;
- nařízení správci či zpracovateli, aby uvedl operace zpracování do souladu s Nařízením, a to případně předepsaným způsobem a ve stanovené lhůtě;
- nařízení správci, aby subjektu údajů oznámil případy porušení zabezpečení osobních údajů;
- uložení dočasného nebo trvalého omezení zpracování, včetně jeho zákazu;
- nařízení opravy či výmazu osobních údajů nebo omezení zpracování a ohlašování takových opatření příjemcům, jimž byly osobní údaje zpřístupněny;
- odebrání osvědčení nebo nařízení, aby subjekt pro vydávání osvědčení odebral osvědčení, nebo aby osvědčení nevydal, pokud požadavky na osvědčení plněny nejsou nebo již přestaly být plněny;
- nařízení přerušování toků údajů příjemci ve třetí zemi nebo toků údajů mezinárodní organizaci.

Trestní postih

Nařízení v čl. 84 a Recitálu 149 ukládá členským státům stanovit pravidla pro jiné i trestní sankce za porušení Nařízení,³ včetně sankce odebrání zisků, získaných porušením Nařízení. Respektována by však vždy měla být zásada zákazu uložení dvou a více sankcí za totéž jednání porušující Nařízení.

Český trestní zákoník⁴ již nyní zakotvuje skutkovou podstatu neoprávněného nakládání s osobními údaji s tresty odnětí svobody, peněžitým trestem či trestem zákazu činnosti.⁵ Trestně odpovědné

---

¹ Viz čl. 24 Směrnice.

² Viz zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a např. jeho ustanovení o zákazu zveřejňování údajů o osobách zúčastněných na trestním řízení, které přímo nesouvisejí s trestnou činností; zákaz zveřejnění informací o nařízení či provedení odposlechu a záznamu telekom. provozu; zákaz sdělování informací, které porušují princip presumpce nevinny; zákaz zveřejnění informací umožňujících zjištění totožnosti poškozeného, mladšího 18 let. Dále též zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů, a obdobný zákaz o sdělování informací o mladistvých.

³ Viz čl. 84 Nařízení

⁴ Zákon č. 40/2009 sb., trestní zákoník

⁵ Viz § 180 tr. zákoníku:“(1) Kdo, byť i z nedbalosti, neoprávněně zveřejní, sdělí, zpřístupní, jinak zpracovává nebo si přisvojí osobní údaje, které byly o jiném shromážděné v souvislosti s výkonem veřejné moci, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.(2) ....”.

za neoprávněné nakládání s osobními údaji nejsou jen fyzické osoby, ale podle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim⁶ rovněž osoby právnické.

Odchýlení se a zvláštní případy zpracování

Nařízení přiznává členským státům právo odchýlit se od jeho znění, resp. (kde Nařízení příslušná ustanovení neobsahuje) přijmout vlastní právní úpravu ohledně následujících záležitostí:

- oblast veřejné bezpečnosti, prevence a odhalování trestných činů;
- oblast svobody projevu a práva na informace;
- oblast přístupu veřejnosti k úředním dokumentům;
- zpracování národního identifikačního čísla (rodné číslo);
- zpracování osobních údajů v pracovněprávních vztazích;
- účely archivace ve veřejném zájmu, vědeckého nebo historického výzkumu nebo statistické účely; a
- mlčenlivost související s profesním tajemstvím.

Co dále

Správčům a zpracovatelům doporučujeme provést audit k identifikaci nejvíce rizikových oblastí zpracovatelských operací a následně stanovit prioritu kroků vedoucích ke zmírnění rizika uložení správních pokut nebo jiných sankcí. Za tímto účelem je též vhodné posoudit povinnost k náhradě škody v souvislosti se smlouvami s obchodními partnery, zákazníky nebo dodavateli, jejichž jsou správci či zpracovatelé smluvními stranami, a případně upravit odpovědnostní vztahy mezi stranami.

Pro přenesení rizik je možné zvážit pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zpracovatelskou činností.

Další informace

Recitály 148 - 165

Články 83 – 84 a články kapitoly IX

Kontaktní osoba

Pro další informace prosím kontaktujte:

Česká republika:

JUDr. Jaroslav Srb
Advokát

Tel.: +420 220 251 111
Mobil: +420 731 609 510

jaroslav.srb@bapol.cz

Slovensko:

JUDr. Helga Madarová,
CIPP/E

Advokátka | Certified Intl.
Privacy Professional/Europe

Tel.: +421 220 251 311
Mobil: +421 917 092 076

helga.madarova@bapol.sk

© Balcar, Polanský & Spol. s.r.o., advokátní kancelář 2017

⁶ Zákon č. 418/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů.